

CZEREŚNIE - TRADYCYJNE ODMIANY

Informacje ogólne

Czereśnie należą do rodziny różowatych – Rosaceae Juss., podrodziny śliwowatych – Pruinodae Focke, rodzaju śliwa – Prunus L. i podrodzaju wiśnia – Cerasus (Mill.) Focke. Odmiany uprawne czereśni wywodzą się z gatunku Prunus avium L. (czereśnia ptasia), który rośnie dziko w Azji mniejszej, na Kaukazie i w Europie z wyjątkiem jej terenów północnych i północno-wschodnich.

Pierwsze wzmianki o czereśniach pochodzą z około 300 roku p.n.e. Jednak z badań archeologicznych przeprowadzonych w Szwajcarii i we Francji wynika, że znane były już w Neolicie, około 4 – 5 tysięcy lat temu. Czereśnia już w XVI wieku była dość często uprawiana w ogrodach przyklasztornych przez zakonników angielskich, francuskich i hiszpańskich.

Drzewa czereśni dorastają do około 20 m wysokości. Tworzą wzniesione lub rozłożyste korony złożone z grubych, sztywnych konarów. Gałęzie pokryte są licznymi krótkopędami, na których zawiązują się pąki kwiatowe. Liście są duże, ząbkowane, odwrotnie jajowate, ostro zakończone. Kwiaty białe pięciokrotne, zebrane w baldachach po 2 do 5, z licznymi pręcikami i jednym słupkiem. Okres kwitnienia przypada w końcu kwietnia i trwa zazwyczaj od 10 do 12 dni. Owoce najwcześniejszych odmian dojrzewają po 5 tygodniach od kwitnienia, a najpóźniejszych po 12 tygodniach. Odmiany są obcopłodne i samoniezgodne, oznacza to, że do wytworzenia owoców wymagają pyłku z innej odmiany oraz, że nie mogą zapylać się własnym pyłkiem.

Owoce z reguły są kuliste, najczęściej o masie około 8 – 12 g, w różnych odcieniach koloru żółtego i czerwonego do brązowego i prawie czarnego, lub żółte z różowym rumieńcem. Ze względu na rodzaj miąższu dzielone są na sercówki i chrząstki. Owoce o miękkim, delikatnym miąższu nazywane są sercówkami, a o zwartym miąższu - chrząstkami.

Wymagania klimatyczne i glebowe.

Czereśnia jest gatunkiem mało wytrzymałym na mróz. W czasie surowych zim, wraz ze spadkiem temperatury poniżej - 25°C, drzewa zwykle przemarzają. Najczęściej jednak uszkodzeniom ulegają pędy jednoroczne i pąki kwiatowe.

Ze względów termicznych do uprawy czereśni nadają się tereny południowo-zachodniej Polski, gdzie zimy są stosunkowo łagodne, a okres wegetacji długi. Sady czereśniowe powinny zakładać się na miejscach położonych wyżej niż okoliczne tereny. Najlepsze są łagodne wzniesienia lub zbocza niewysokich wzgórz. Wymagania glebowe i wodne czereśni zależą przede wszystkim od rodzaju podkładki na jakiej szczepione są drzewka. Na podkładkach siewki czereśni ptasiej, będą dobrze rosły i owocowały nawet na glebach piaszczystych, ale o gliniastym

podglebiu. Niezależnie, jednak od podkładki czereśnia nie znosi gleb suchych i piaszczystych, ale również źle rośnie na glebach zlewnych, podmokłych, zimnych.

Sadzenie czereśni

Czereśnie sadzimy jesienią albo wiosną, przed fazą nabrzmiewania pąków. Sadzenie w późniejszym terminie niesie ryzyko uszkodzenia oczek, z których nie wybiją nowe pędy, co opóźni proces formowania korony. Większość odmian rośnie bardzo silnie, dlatego sadi się je w rozstawach 7 x 5, 6 x 4 albo 5 x 3 m, w zależności od wybranej formy korony. Odmiany szczepione na podkładkach karłowych wytwarzają płytsze systemy korzeniowe, dlatego mają większe wymagania wodne oraz pokarmowe i należy sadzić je przy podpórkach.

Czereśnie – wartości odżywcze.

Wartość odżywcza czereśni zależy od koloru skórki i miąższu. Czym są ciemniejsze, tym większa jest ich wartość odżywcza. Najzdrowsze są te czereśnie o krwistoczerwonej, wręcz bordowej barwie. Takie owoce mają najwięcej antocyjanów – związków, które działają korzystnie na komórki nerwowe powodując zmniejszenie stresu tlenowego wywołanego przez wolne rodniki, dzięki czemu mogą chronić komórki nerwowe przed uszkodzeniem. W 100 g jest aż 250 mg tego barwnika, a dla porównania – w truskawkach tylko 35 mg.

Cóż takiego dobrego jest w czereśniach? Owoce czereśni zawierają - tłuszcze, białko, węglowodany, błonnik, cukry, kwasów organiczne, minerały i witaminy. Owoce są również bogatym źródłem minerałów takich jak: chlor, cynk, fosfor, magnez, miedź, siarka, sód, wapń i żelazo. W czereśniach znajdziemy aż 225 mg%/100 g owoców - potasu, dlatego owoce te korzystnie wpływają na układ krążenia oraz nerki. Zawierają też dość duże ilości jodu – zalecanego przy problemach z tarczycą – którego jest więcej niż w niektórych rybach morskich. Są również źródłem wielu witamin, m.in. A, witamin z grupy B (witamina B1, B2, B3, B5, B6, B9 i B12), C, E oraz K.

Czereśnie mogą być spożywane na surowo, ale i jako przetwory oraz mrożonki. Doskonale nadają się na dżemy, kompoty, musy, kisiele, galaretki i czereśnie kandyzowane, będące dekoracją ciast i deserów. Czereśnie mogą być także marynowane w occie i podawane jako dodatek do pasztetów i mięs. Sporządza się z nich likiery i syropy. Jest to wyśmienity dodatek do lodów, sałatek, placków, naleśników i płatków śniadaniowych. Czereśnie świetnie łączą się z innymi owocami i z czekoladą.

OPISY WYBRACHY TRADYCYJNYCH ODMIN CZEREŚNI

Odmiany wczesne

JABOULAY

Synonimy: Żabula, Liońska, Ramon Oliva, Lyons, Bigarreau Jaboulay, Lyonska rana.

Pochodzenie: Odmiana francuska znaleziona jako przypadkowa siewka przez szkólkarza Jaboulay w 1822r.

Drzewo: Rośnie bardzo silnie. Tworzy koronę nieregularną, rozłożystą, luźną, o silnych, długich, powyginanych gałęziach. Liście eliptyczne, ostro piłkowane, od spodu na nerwach rzadko owłosione. Niezbyt wcześnie wchodzi w okres owocowania. W młodości owocuje nieco słabiej, później dość obficie. Na mróz dość wytrzymałe. Na choroby mało podatne. Kwitnie o średniej porze lub średnio późno.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Różowa Wielka, Marchijska, Czarna Późna, Hedelfińska, Kassina Wczesna, Kunzego i Poznańska.

Owoce: Duże lub nawet bardzo duże, około 5 – 7 g, tępo sercowate, lekko spłaszczone przy nasadzie szypułki. Dość wyrównane, co do kształtu i wagi. Zagłębienie szypułkowe szerokie. Szew brzuszny wyraźny, na wypukłym żebrze. Skórka ciemnoczerwona, lśniąca, pokryta licznymi drobnymi, jaśniejszymi cętkami. Miąższ czerwony, półchrząstkowy, soczysty, dość zwarty, smaczny. Pestka duża, nieco wydłużona, o licach jajowatych. Szypułka przeważnie długa.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają nierównomiernie, w końcu drugiego i na początku trzeciego tygodnia dojrzewania czereśni, czyli w II dekadzie czerwca. Są wrażliwe na pęknięcie.

Przydatność odmiany: Ze względu na wczesną porę dojrzewania owoców, ich wielkość i łatwość transportu odmiana ta może być polecana do uprawy w większych sadach produkcyjnych, sadach przydomowych oraz ogródkach działkowych.

KASSINA

Synonimy: Kassins Frühe, Kassin's Early Heart, Kassinova ranná srdcovka, Kassina Wczesna

Pochodzenie: Odmiana niemiecka, znaleziona przez Kassina w Werder pod Berlinem. Opisana w 1882 roku jako Kassins Frühe Herzkirsche.

Drzewo: Rośnie silnie. Tworzy koronę luźną, rozłożystą. Liście wydłużone, głęboko i ostro podwójnie ząbkowane. Na mróz dość wrażliwe, natomiast pąki kwiatowe dość wytrzymałe. Udaje się w cieplejszych rejonach na przepuszczalnych, lżejszych, a nawet piaszczystych glebach.

Zapylacze: Kunzego, Hedelfińska, Büttnera Czerwona i Schneidera Późna.

W okres owocowania wchodzi wcześnie, owocuje regularnie i bardzo obficie.

Owoce: Dość duże, około 6 g, sercowate, przy szypułce spłaszczone, wierzchołek spiczasty. Bruzda wyraźna. Zagłębienie szypułkowe dość szerokie. Ślad posłupkowy często wyczuwalny jako drobny kolec. Skórka silnie błyszcząca czerwonobrazowa, cienka. Miąższ ciemnoczerwony, miękki, bardzo soczysty, dobrze oddzielający się od pestki, delikatnie kwaskowy, aromatyczny, bardzo smaczny. Pestka duża, pękata, zaokrąglona.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w trzecim tygodniu dojrzewania czereśni, czyli w II dekadzie czerwca.

Przydatność odmiany: Owoce deserowe, uważane za najsmaczniejsze wśród wczesnych odmian. Odmianę można polecać do sadów przydomowych, a nawet towarowych, ale tylko w cieplejszych regionach.

MARCHIJSKA

Synonimy: Früheste der Mark, Majówka, Majówka Pierwsza, Najwcześniejsza, Najwcześniejsza z Marchji.

Pochodzenie: Odmiana prawdopodobnie pochodzenia niemieckiego. Wyhodowana w Guben, a opisana w 1881 roku w 'Pomologische Monatshefte'

Drzewo: Rośnie silnie. Tworzy koronę szeroko stożkową, niekiedy kulistą. Gałęzie grube, bez skłonności do zwisania. Liście dość duże, ciemnozielone, jajowate, grubo piłkowane. Kwitnie bardzo wcześnie.

Zapylacze: Różowa Wielka, Büttnera Czerwona, Czarna Późna, Napoleona, Wczesna Riversa i Jaboulay.

W okres owocowania wchodzi wcześniej, owocuje średnio obficie i dość regularnie. Drzewa na mróz średnio wrażliwe. Udaje się na glebach lżejszych, przepuszczalnych i na ciepłych stanowiskach.

Owoce: Średniej wielkości lub małe, około 4 g, kulistosercowate, niewyrównane. Skórka czerwoczarna, lśniąca, delikatnie kropkowana. Szypułka średniej długości, cienka. Zagłębienie szypułkowe szerokie i głębokie. Miąższ ciemnoczerwony, miękki, soczysty, słodko-kwaskowy, w pełni dojrzałości smaczny i dobrze odchodzący od pestki. Pestka zaokrąglona, wierzchołek lekko zastrzony.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają bardzo wcześniej, przed i na początku umownego pierwszego tygodnia dojrzewania czereśni, na przełomie maja i czerwca.

Przydatność odmiany: Owoce nadają się tylko do spożycia na surowo, na przetwory nie przydatne. Odmiana nadaje się tylko do sadów przydomowych i ogródków działkowych.

RÓŻOWA WIELKA

Synonimy: Sercówka Jasna, Flamentine, Flamentiner, Türkine, Turkyně.

Pochodzenie: Odmiana prawdopodobnie pochodzenia niemieckiego. Już w końcu XVIII w. znana i uprawiana była w okolicach Gothy (Turyngia). Różowa Wielka była najbardziej rozpowszechniona w Niemczech. W Polsce spotykana najczęściej w okolicach Poznania i na Kujawach w okolicach Nieszawy.

Drzewo: Rośnie silnie i tworzy koronę kulistą dość gęstą. Kwitnie bardzo wcześniej, jednocześnie rozwojem liści, co jest jedną z cech rozpoznawczych tej odmiany. W okres owocowania wchodzi dość wcześniej, ale tylko w dobrych warunkach owocuje obficie.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Marchijska, Kunzego. Jest dość wytrzymałe na mróz, odporne na choroby i długowieczne.

Owoce: Duże lub bardzo duże, wydłużone, typowo sercowate, często nieforemne. Od strony grzbietowej widoczna jest ciemniej zabarwiona bruzda, ciągnąca się od szypułki do śladu posłupkowego. Skórka kremowa, od strony słonecznej pokryta żywym, różowokarminowym rumieńcem. Strona szwu i czubek przeważnie pozostają kremowe. Miąższ białawy, dość ścisły, nieco włóknisty, słodko-winny, bardzo smaczny, dobrze odchodzący od pestki. Pestka długa, spłaszczona, o wąskim szwie. Lica jajowate, wydłużone. Szypułka średniej długości, wiotka.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w trzecim tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie na początku trzeciej dekady czerwca. Owoce wrażliwe na pęknięcie i bardzo wrażliwe na transport.

Przydatność odmiany: Owoce wysokiej jakości, uważane za jedne z najlepszych na domowe kompoty. Jedna z lepszych odmian amatorskich, do sadu przydomowego, ale na gleby żyzne i dobre stanowiska.

Odmiany średnio wczesne

BLADORÓŻOWA

Synonimy: Miodówka Jasna, Früheste bunte, Guigne Rouge et blanche, Różowa miękka.

Pochodzenie: Odmiana nieznanego pochodzenia. Była rozmnażana m.in. w Szkółkach Braci Hoser już w 1900 r., a opisał prof. E. Jankowski w 1928 roku.

Drzewo: Rośnie silnie lub bardzo silnie. Tworzy potężną, szeroko stożkową, średnio zagęszczoną koronę. Kwitnie wcześnie, pąki kwiatowe są dość wytrzymałe na mróz. W okres owocowania wchodzi średnio wcześnie. Owocuje bardzo obficie i regularnie. Drzewo na mróz bardzo wytrzymałe i odporne na raka bakteryjnego. Ma niewielkie wymagania glebowe.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Kassina, Hedelfińska.

Owoce: Duże lub średniej wielkości, około 4 – 6 g, sercowate, spłaszczone po stronie szwu, jakby nieco wydłużone. Skórka jasnokremowo-żółta z żywym bladokarminowym lub bladoróżowym rumieńcem z przeświecającymi, delikatnymi, jaśniejszymi kreszczkami i kropkami, cienka, lekko przezroczysta, lśniąca. Szypułka dość długa i gruba, ale wiotka. Zagłębienie szypułkowe średniej szerokości i średniej głębokości. Miąższ kremowy, miękki, bardzo soczysty, słodki i smaczny, dobrze oddzielający się od pestki. Sok jasny, bezbarwny. Pestka mała, pękata, nieco wydłużona.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w trzecim, a nawet w końcu drugiego tygodnia dojrzewania czereśni, czyli w drugiej połowie czerwca.

Przydatność odmiany: Owoce bardzo delikatne, deserowe i na kompoty. Ze względu na dużą wytrzymałość na mróz, obfite i regularne owocowanie oraz małe wymagania uprawowe polecana jest do nasadzeń przydomowych.

KUNZEGO

Synonimy: Kunzes Kirsche

Pochodzenie: Stara lokalna odmiana niemiecka. Przywieziona przez Kunzego z Nadrenii i rozpowszechniona w rejonie Wallhausen, w środkowych Niemczech. Opisana w latach 1903 i 1908 jako Kunzes Kirsche.

Drzewo: Rośnie silnie, tworzy koronę wysokorozłożystą o zwieszających się gałęziach. Liście wąskie i wydłużone, nieco łudkowato złożone wzdłuż nerwu głównego. Na mróz dość wytrzymałe i mało podatne na raka bakteryjnego. W okres owocowania wchodzi wcześnie, plonuje obficie, corocznie. Uduje się na glebach ciężkich, a najlepiej na głębokich i żyznych. Kwitnie średnio późno i cechuje ją dłuższy okres kwitnienia.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Dönissena Żółta, Hedelfińska, Kassina Wczesna i Poznańska.

Owoce: Średniej wielkości lub duże, około 4 – 5,5 g, szeroko sercowate z tępym czubkiem. Zagłębienie szypułkowe szerokie, płytkie. Ślad posłupkowy mały, w szerokim zagłębieniu. Szypułka średnio długa. Skórka lśniąca jasnożółta, pokryta karminowym rumieńcem, przez który prześwitują jaśniejsze kropki i kreski. Miąższ jasnożółty, dość ścisły, słodki, lekko aromatyczny, bardzo smaczny. Pestka jajowata do owalnej, gładka, dość duża, odstaje od miąższu.

Dojrzewanie owoców: Odmiana średnio wczesna. Owoce dojrzewają w trzecim tygodniu dojrzewania czereśni, o długim okresie dojrzałości zbiorczej. Dobrze znoszą transport.

Przydatność odmiany: Owoce bardzo wysokiej jakości, bardzo smaczne deserowe i na przetwory. Może być polecana do sadów przydomowych, ogródków działkowych oraz sadów produkcyjnych, ale szczepiona na podkładce skarłającej.

KANARKOWA

Pochodzenie: Stara odmiana nieznanego pochodzenia. Być może, że jest to odmiana polska. Kanarkowa była kiedyś bardzo często spotykana w sadach dworskich oraz szczególnie chętnie sadzona w alejach przydrożnych.

Drzewo: Rośnie silnie lub nawet bardzo silnie. Tworzy koronę szeroko stożkową, często z przewodnikiem i skierowanymi ku górze gałęziami. Jest dość wytrzymałe na mróz i średnio odporne na raka bakteryjnego. W okres owocowania wchodzi średnio wcześnie, owocuje bardzo obficie, corocznie.

Owoce: Średniej wielkości, niekiedy duże, około 4 – 5 g, jakby nieco wydłużone, sercowate. Czubek dość ostry, ze śladem postłupkowym na szczycie. Skórka przeświecająca, jasnożółta bez śladu rumieńca. Miąższ delikatny, bardzo soczysty, miodowo słodki, smaczny. Szypułka dość długa, jasnozielona. Pestka średniej wielkości, wydłużona, o licach jajowatych, spłaszczonych.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w trzecim tygodniu dojrzewania czereśni. W czasie deszczów bardzo pękają i masowo gniją. Źle znoszą transport.

Przydatność odmiany: Kanarkowa może być polecana jedynie jako odmiana amatorska, szczególnie w chłodniejszych rejonach, do uprawy na własny użytek (doskonale kompoty) i do sprzedaży na miejscu.

MIODÓWKA

Synonimy: Miodówka Czarna.

Pochodzenie: Odmiana nieznanego pochodzenia.

Drzewo: Rośnie silnie. Tworzy koronę szerokostozkowatą, o długich, powyginanych i nieco zwisających gałęziach. Kwitnie późno.

W okres owocowania wchodzi średnio wcześnie. Owocuje bardzo obficie, regularnie. Na mróz dość wrażliwe, podatne na raka bakteryjnego.

Owoce: Średniej wielkości lub duże, sercowate, jakby nieco wydłużone. Strona przednia lekko uwypuklona, gładka i nieznacznie wklęsnięta w połówce przyczubkowej. Strona tylna silniej uwypuklona, z płytką bruzdką. Skórka ciemnoczerwono-czarna z brązowym odcieniem, lśniąca. Miąższ miękki, soczysty, ciemnoczerwony, miodowo słodki, bez goryczki. Sok barwny. Pestka dość długa, o licach jajowatych wydłużonych i jakby przewężonych blisko tępego czubka. Szypułka dość długa, wiotka.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w czwartym tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie w ostatniej dekadzie czerwca. Są bardzo wrażliwe na gnicie w czasie deszczów.

Przydatność odmiany: Odmiana pomimo dużej plenności traci swoją popularność. Jest odmianą zanikającą, która zastępowana jest przez nowe i cenniejsze odmiany.

WOLSKA

Synonimy: Król Czarny, Wolska Wczesna.

Pochodzenie: Odmiana nieznanego, prawdopodobnie niemieckiego pochodzenia.

Drzewo: Rośnie silnie, tworzy koronę szeroko stożkową lub kulistą, luźną, o grubych, powyginanych i przeważnie skierowanych do w górę gałęziach. Owocuje średnio obficie. Na mróz i na raka bakteryjnego dość wrażliwa.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Kassina, Różowa Wielka

Owoce: Duże lub bardzo duże, około 7 – 8 g, sercowate. Skórka czarno czerwona z odcieniem brązowym, lśniąca, często nieco pęknięta w okolicy znaku posłupkowego. Szypułka krótka lub średniej długości. Zagłębienie szypułkowe głębokie, o brzegu silnie wyżłobionym w okolicy szwu i bruzdki tylnej. Miąższ ciemnoczerwony, półchrząstkowy, soczysty, z lekką goryczką, winno słodki, bardzo smaczny, dość dobrze oddzielający się od pestki. Sok barwiący. Pestka duża, nieco wydłużona, nieco pękata, o licach jajowatych.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w trzecim tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie w II połowie czerwca. Znoszą dobrze transport. W czasie niepogody łatwo pękają.

Przydatność odmiany: Przez wiele lata uchodziła za odmianę bardzo wartościową, ale z powodu dość dużej wrażliwości na mróz, odmiana została wycofana z doboru i stopniowo została wyparta przez odmiany wartościowsze i bardziej wytrzymałe na mróz.

Odmiany późne

BÜTTNERA CZERWONA, syn. Poznańska

Synonimy: Büttners Späte Rote Knorpelkirsche, Bigarreau Rouge Tardil de Büttner, Bitnera Późna Czerwona, Emperor Francis, Royal Ann, Melonenkirsche.

Pochodzenie: Odmiana została wyhodowana w Niemczech (Halle) w 1795 roku przez C.G. Büttnera.

Drzewo: Rośnie silnie, tworzy dużą, kulistą koronę. Liście duże, eliptyczne, ostro piłkowane, pod spodem na nerwach słabo owłosione. Wegetację rozpoczyna dość wcześnie. Kwitnie wcześnie.

Zapylacze: Dönissena Żółta, Fromma Czarna, Hedelfińska, Kassina Wczesna, Kunzego,, Marchijska, Poznańska i Różowa Wielka.

W okres owocowania wchodzi wcześnie, owocuje corocznie, obficie. Drzewo niezbyt wytrzymałe na mrozy, kwiaty dość wytrzymałe na przymrozki wiosenne. Wymaga gleb żyznych, przepuszczalnych, ciepłych, o korzystnych warunkach wodnych.

Owoce: Duże, około 7 g, błyszczące, szeroko sercowate, płytką bruzdą. Skórka żółtawa, w pełni dojrzałości od strony słonecznej prawie cała brązowo czerwona, z czerwonymi punktami i prążkami. Szypułka długa, mocna. Zagłębienie szypułkowe szerokie i płytkie. Miąższ twardy, żółtawy, mało soczysty, słodki, z lekką goryczką, smaczny. Pestka owalnie jajowata, pękata.

Dojrzewanie owoców: Przypada na 5-6 tydzień dojrzewania czereśni, czyli na przełomie czerwca i lipca.

Przydatność odmiany: Owoce bardzo dobrze znoszą transport. Doskonale nadają się do spożycia na surowo, jak i na przetwory (kompoty). W czasie dreszczów owoce pękają. Jest jedną

z najlepszych odmian. Nadaje się do ogródków działkowych (ale tylko na podkładkach skarłających), sadów przydomowych oraz wielkotowarowych. Dobrze rośnie na siewce czereśni ptasiej, jak i na antypce.

CZARNA PÓŻNA

Synonimy: Bigarreau de Saint-Marguerite, Grosse schwarze Knorpelkirsche, Czarna najpóźniejsza, Wielka czarna hiszpańska, Velká černá chrupka.

Pochodzenie: Odmiana bardzo stara, prawdopodobnie pochodzenia francuskiego. Opisana po raz pierwszy przez Charles'a Etienne w 1540 roku.

Drzewo: Rośnie silnie, koronę tworzy wyniosłą, kulistą dość luźną. Gałęzie niezbyt grube, średniej długości, brunatnobrązowe. Liście eliptyczne, średniej wielkości, o brzegach podwójnie piłkowanych, pod spodem rzadko owłosione. Kwitnie dość wcześnie.

Zapylacze: Dönissena Żółta, Różowa Wielka, Hedelfińska, Kassina Wczesna, Kunzego, Poznańska i Marchijska.

W okres owocowania wchodzi późno, ale owocuje regularnie i obficie. Jest dość wytrzymałe na mrozy. Ma duże wymagania co do gleby. Nie należy jej uprawiać na glebach słabych i o słabych stosunkach wodnych.

Owoce: Duże lub bardzo duże, o średniej wadze około 6 g, szeroko sercowate, tępo zakończone, wyraźnie spłaszczone po stronie szwów. Bruzda szypułkowa przebiega od szypułki do szczytu owocu, silnie zaznaczona, bardzo szeroka, płytka. Skórka ciemnobrązowo czerwona, w pełni dojrzałości czarno czerwona. Szypułka dość krótka, silna, zielona, nieco brązowawa. Zagłębienie szypułkowe dość płytkie, szerokie. Ślad posłupkowy ordzawiono, w dość głębokim, małym zagłębieniu. Miąższ zwarty, ciemnoczerwony z czerwonymi żyłkami, chrząstkowaty, bardzo

soczysty, o doskonałym słodkim lekko słodkawym smaku. Pestka mała, trochę dłuższa niż szersza, owalno jajowata.

Dojrzwanie owoców: Owoce dojrzewają w szóstym tygodniu dojrzewania czereśni, czyli na przełomie czerwca i lipca.

Przydatność odmiany: Owoce doskonałe do konsumpcji, jak na przetwory. Nadaje się do wszystkich typów sadów. Może być szczepiona na czereśni ptasiej i antypce.

DÖNISSENA ŻÓŁTA

Synonimy: Dönissens gelbe Knorpelkirsche, Donissen's Yellow, Bigarreau Dönissen, Dönissenova żlutá polo chrupka, Biała Denisena, Weisskirsche, Trześnia żółta.

Pochodzenie: Odmiana pochodzenia niemieckiego z okolic Guben. Odkryta przez Dönissena w 1820 roku jako przypadkowa siewka.

Drzewo: Rośnie silnie. Tworzy koronę początkowo wzniesioną, później rozłożystą, o częściowo zwisających gałęziach. Liście eliptyczne lub odwrotnie jajowate, o brzegach ostro, podwójnie piłkowanych, od spodu rzadko owłosione. Kwitnie bardzo późno jako jedna z ostatnich odmian.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Czarna Późna, Hedelfińska, Kassina Wczesna, Kunzego i Poznańska.

Wczesnie wchodzi w okres owocowania. Owocuje obficie i regularnie. Jest bardzo wytrzymałe na mróz. Kwiaty mało wrażliwe na przymrozki wiosenne. Może być uprawiana na każdym rodzaju gleby.

Owoce: Średniej wielkości, około 4 – 5 g, szeroko sercowate, o czubku szeroko zaokrąglonym. Skórka błyszcząca, nieco przezroczysta, jasnożółta, w pełni dojrzałości ciemnożółta, od strony nasłonecznionej złocistożółta. Szypułka cienka, długa, jasnozielona. Zagłębienie szypułkowe

płytkie, szerokie, niezbyt duże. Ślad posłupkowy w niewielkim zagłębieniu. Pestka jajowata, pękata, prawie zawsze z ostrym szpicem. Miąższ żółto kremowy, mało soczysty, zwarty, słodki, niekiedy ze słabą goryczką, smaczny, dość dobrze odchodzący od pestki. Sok niezabarwiony.

Dojrzewanie owoców: Odmiana bardzo późna, dojrzewająca w szóstym tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie w drugiej połowie lipca. W czasie deszczów masowo pękają i gniją. Źle znoszą transport.

Przydatność odmiany. Owoce nadają się szczególnie na przetwory, zwłaszcza na kompoty, mniej polecane jako deserowe. Odmiana polecana jako amatorska na terenie całego kraju do sadów przydomowych i działkowych.

DROGANA ŻÓŁTA

Synonimy: Drogan's gelee Knorpelkirsche, Bigarreau Jaune de Dragans, Drogan's Yellow Bigarreau, Grosse guigne blanche, Droganova polochrupka, Woskowa.

Pochodzenie: Odmiana pochodzenia niemieckiego. Wyhodowana przez ogrodnika Drogana w Guben w 1819 roku. Opisana w 1860 r. przez J. Oberdiecka.

Drzewo: Rośnie silnie, tworzy koronę luźną, szerokostozkowatą, o gałęziach grubych, sztywnych, odchodzących pod kątem ostrym od pnia. Liście duże lub bardzo duże, eliptyczne wydłużone, jasnozielone, nieregularnie ząbkowane. Ogonki liściowe grube i dość długie, delikatnie zaróżowione. Jest bardzo wytrzymałe na mróz i mało podatne na choroby, a szczególnie na raka bakteryjnego. Bardzo wczesnie wchodzi w okres owocowania. Owocuje regularnie i obficie.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Hedelfińska, Kunzego, Schneidera Późna.

Owoce: Duże lub bardzo duże (6 -7g), szerokosercowate, zaokrąglone, regularne. Zagłębienie szypułkowe szerokie, miseczkowate, płytkie. Skórka delikatna, gładka, błyszcząca, jasnożółta, od

strony słonecznej złocistożółta. Strona szypułkowa nieco spłaszczona. Miąższ jasnożółty, dość twardy, o bezbarwnym soku, bardzo soczysty, słodki, lekko kwaskowaty, bardzo smaczny. Pestka duża, krótka, pękata, o licach szeroko jajowatych, zaokrąglonych.

Dojrzewanie owoców: Odmiana bardzo późna, dojrzewająca w szóstym tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie w drugiej połowie lipca. Owoce silnie pękają w czasie deszczów.

Przydatność odmiany: Doskonałe owoce deserowe, ale i polecane na konfitury, kompoty i susz. Bardzo dobrze znoszą transport. Zaletą odmiany jest również duża wytrzymałość na mróz i z tego względu może być zalecana do nasadzeń w najzimniejszych regionach Polski. Jediną wadą odmiany jest pęknięcie owoców w czasie deszczów.

HEDELFIŃSKA

Synonimy: Hedelfinger, Geante d'Hedelfingen, Bigarreau Noir d'Hedelfingen, Chlepfen, Erdbeerkirsche, Hedelfinger Riesenkirsche, Nussdorfer Schwarze, Rote Firstler, Schöne von Aaren, Wasserkirsche, Olbrzymia hedelfińska, Czarna najlepsza.

Pochodzenie: Odmiana prawdopodobnie pochodzenia niemieckiego z miejscowości Hedelfingen w Wirtembergii z połowy XIX w.

Drzewo: Rośnie silnie. Tworzy koronę jajowatą, dość gęstą, z nieco zwisającymi gałązkami. Liście duże, eliptyczne lub odwrotnie jajowate, o brzegach podwójnie piłkowanych, pod spodem owłosione. Kwitnie średnio wcześnie. Kwiaty na przymrozki dość wytrzymałe.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Dönissena Żółta, Kassina Wczesna, Kunzego, Czarna Późna, Poznańska.

W okres owocowania wchodzi późno, owocuje jednak obficie i corocznie. Ma małe wymagania glebowe oraz jest dość wytrzymałe na mróz.

Owoce: Duże lub bardzo duże, około 7 – 8 g, owalne, spłaszczone na biegunach, po bokach dość płaskie, o słabo zaznaczonej bruździe. Skórka błyszcząca, ciemnobrązowo-wiśniowa, prawie czarna, z delikatnymi jasnoczerwonymi punktami. Szypułka dość długa, średniej grubości, jasnozielona, czasami lekko zaróżowiona.. Zagłębienie szypułkowe wąskie, głębokie. Ślad posłupkowy mało widoczny. Pestka duża, jajowata, wydłużona, u góry nieco spłaszczona. Miąższ ciemnoczerwony, wyraźnie ciemniejszy przy pestce, prawie chrząstkowy, bardzo soczysty, winno słodki, bez goryczki, bardzo smaczny, źle oddzielający się od pestki. Sok ciemny, barwiący.

Dojrzewanie owoców: Odmiana bardzo późna. Owoce dojrzewają w końcu piątego i w szóstym tygodniu dojrzewania czereśni, przeważnie w drugiej połowie lipca. Owoce niezbyt odporne na pęknięcie w czasie deszczów. Dobrze znoszą transport.

Przydatność odmiany: Owoce wybitnie deserowe, ale również doskonałe na przetwory. Jest mało wymagająca co do gleby, więc może być polecana nie tylko do sadów wielkotowarowych, ale również do ogródków przydomowych i na działki.

SCHNEIDERA PÓŻNA

Synonimy: Kozerska, Kasztany, Schneiders Späte Knorpelkirsche, Thurn-Taxis.

Pochodzenie: Odmiana wyhodowana w Gubinie (Brandenburgia) w gospodarstwie Schneidera około 1850 roku.

Drzewo: Rośnie silnie, tworzy koronę jajowatą, dość gęstą. Liście jajowate, drobno ząbkowane. Ogonek liściowy średniej długości. Kwitnie średnio wcześnie. Kwiaty wytrzymałe na przymrozki.

Zapylacze: Büttnera Czerwona, Dönissena Żółta, Różowa Wielka, Czarna Późna, Hedelfińska, Kassina Wczesna, Kunzego.

W okres owocowania wchodzi wcześniej. Owocuje corocznie, obficie. Jest niezbyt wytrzymałe na mróz.

Owoce: Duże lub bardzo duże, o masie niekiedy ponad 11 g, szeroko sercowate, czasami nieco wydłużone, o zaokrąglonym czubku. Zagłębienie szypułkowe szerokie i dość głębokie. Szypułka długa. Skórka czerwono-brunatna do ciemno-brunatnej z jasnymi licznymi cętkami. Miąższ twardy, jasnoczerwony, soczysty, słodko-kwaskowy, źle odchodzi od pestki. Sok jasnoczerwony. Pestka średniej wielkości lub duża, jajowato owalna, silnie spłaszczona, przy szypułce na boki ścięta.

Dojrzewanie owoców: Owoce dojrzewają w piątym tygodniu dojrzewania czereśni, czyli w drugiej dekadzie lipca. Pękają w czasie deszczów. Są wytrzymałe na transport.

Przydatność odmiany: Owoce deserowe, ale nadają się również na przetwory, zwłaszcza kompoty. Zaletą odmiany są małe wymagania glebowe, wyrównane owoce oraz duża wytrzymałość na transport. Odmiana o dużych wartościach handlowych i dlatego nadaje się do uprawy nie tylko w sadach przydomowych, ale w sadach produkcyjnych.